

MARK & STALD

FAGLIGT TALT

AF MICHAEL TERSBØL, PLANTE- OG BIOGASRÅDGIVER
I ØKOLOGIRÅDGIVNING DANMARK

DET ER BLEVET TID AT LAVE MARKPLANEN FOR 2017

Markplanerne for 2017 er så småt ved at tage form, og det er en god idé at få fastlagt markplanen tidligt, da man så har det største udvalg af sorter af vårsæd til rådighed. Venter man til foråret med markplanlægning og bestilling af udsæd, så risikerer man, at valgmulighederne er skrumpet markant ind, og evt. at de bedste sorter er udsolgte. Så book din konsulent til markplanlægning snarest muligt.

Husk at få kløvergræsset med i sædskiftet på planteavlsbrug. Vi ved, at kløvergræs i sædskiftet er afgørende for stabile udbytter i de øvrige afgrøder i sædskiftet, og at kløvergræs er en effektiv måde at tilføre jorden kulstof på, - op til 1,5 ton kulstof pr. år i 0-50 cm's dybde. Derfor er kløvergræs i sædskiftet helt afgørende for at holde jordens frugtbarhed - udbytterne - på et højt niveau.

“ Husk at få kløvergræsset med i sædskiftet på planteavlsbrug

En lige så vigtig faktor er næringsstofbalancen, og hvad mon 2017 kommer til at byde på her og hvad sker der fremover? Vi møder usikkerheden herom hos økologer og omlæggere, så man kunne ønske, at der blev skabt noget afklaring snart. Der har været talt om at udfase lidt konventionel husdyrgødning ved at nedsætte den mængde, man kan importere uden sædskiftekrav. Men der kommer nok ikke til at ske noget i praksis på dette punkt i en rum tid fremover.

Forudsætningen for, at en udfasning af konventionel gylle bredt kan accepteres, er, at de andre restprodukter, som man ønsker at bruge i stedet, kan bruges i øget omfang end i dag. Altså at ikke-økologisk kvælstof i disse produkter kan få samme status som økologisk N. Det giver mening, da recirkulering er den arke-økologiske model for vores samfunds næringsstofstrømme. Men at få denne markante ændring af strukturen ind i EU-reglerne er en stor og langtrukket opgave, formoder jeg. En rapport fra NaturErhvervstyrelsen om 'Bedre adgang til flere næringsstoffer for økologer' har været undervejs i et år men er pt udsendt på ubestemt tid. Måske er der svar på, hvordan vi kommer videre, i den rapport.

Det gærer stadig lidt i den økologiske biogasbranche, da der netop er indledt et byggeri af et meget stort økologisk anlæg hos Månsson i Brande. Her bliver der mulighed for at levere grønmasse, f.eks. kløvergræs, på omtrent samme vilkår som ved levering til mælkeproducenter. Altså en mulighed for at bytte øko-græs for øko-gylle og derved få optimeret sædskifte, udbytter og økonomi. Det bliver spændende hvor mange planteavlere, der byder ind med kløvergræs, og om nogle omlæggere kan se det som en mulighed for at komme i gang som økologisk planteavlere.

Kløvergræs til slæt er ofte udsat for svovlmangel. Foto: Lisbeth Tønning.

Slætgræsmarker mangler ofte svovl

Kløvergræs er en af de grovfoderafgrøder, der kræver relativt størst mængder svovl. Det kan derfor være en god ide, at tilføre svovl til kløvergræsmarkerne

PLANTEAVL

AF ANNA-CHRISTA BJERG

Både grovfoderets udbytte og kvalitet bliver påvirket af svovlforsyningen.

- Især kløvergræs til slæt har et stort behov for svovl, mens behovet er en smule mindre i marker til afgræsning, fortæller økologirådgiver Jonas Høeg, Økologirådgivning Danmark.

Kilder til svovl i grovfodermarken er vandingsvand, svovlnedfald fra atmosfæren, gylle og efterafgrøder.

- I afgrøder, hvor blot en af disse kilder mangler, er der risiko for svovlmangel, fortæller Jonas Høeg.

Svovl i gylle er kun i en meget lav grad plantetilgængeligt. Udnyttelsen er nede på omkring fem procent. Effekten af svinegylle og afgasset gylle vurderes ifølge Jonas Høeg til at være omkring fire kg svovl pr. ha om året, mens det for kvæggylle vurderes at være omkring seks kg svovl pr. ha om året.

- Vandingsvand indeholder typisk 15 kg svovl ved 100 mm vanding, derfor kan det være et godt svovlmiddel, specielt hvis der vandes tidligt på sæsonen, fortæller Jonas Høeg.

Effekt af svovlmangel

Når kløvergræsset mangler svovl bliver udbyttet dårligere, fordi udnyttelsen af

kvælstof påvirkes negativt af svovlmangel. Næringsstofferne svovl og kvælstof påvirker hinanden gensidigt, så hvis der omvendt er for lidt kvælstof, vil man heller ikke få fuldt udbytte af en tilførsel af svovl.

Konstatering af svovlmangel

- Ved at få taget mineralanalyser af grovfoderet kan man få en god idé om svovlbehovet på ejendommen, siger Jonas Høeg.

Planteavlslrådgiver Lisbeth Tønning, Økologirådgivning Danmark har over de sidste to år registreret svovltallene i mineralanalyserne fra kløvergræsmarkerne hos alle sine kunder.

- Mineralanalyserne af første slæt viser entydigt lave tal for svovl, et normalt svovlindhold svarer til et svovltal på 2,0, men analyserne viser typisk 1,2-1,3, fortæller Lisbeth Tønning.

Det er typisk ved første slæt, man ser svovlmangel, fordi svovl først frigives langsomt fra gylle. Ved de senere slæt øges svovlindholdet, viser Lisbeth Tønning observationer.

- Vi har nogle klare forventninger om, at kvæggyllebrugere kan få både højere udbytter i deres kløvergræsmarker og et højere indhold af protein, siger Lisbeth Tønning.

Derfor anbefaler hun også, at man får taget mineralanalyser af sit grovfoder, el-

ler at man tjekker de analyser, man allerede har fået taget for svovlindhold.

Gødskning med svovl

- Hvis man har konstateret lavt indhold af svovl i første slæt kløvergræs, bør man have gødskning med svovl med som en del af sin gødskningsstrategi for sæson 2017, siger Lisbeth Tønning.

Der er flere typer tilladte svovlgødninger i bilag 1. til Vejledning om Økologisk Jordbrugsproduktion, som kan anvendes. Nogle af disse gødningstyper indeholder også for eksempel kvælstof, kalium eller magnesium sammen med svovl.

- Svovlbehovet skal vurderes individuelt på bedriftsniveau. Nogle steder får kløvergræsset rigeligt med kalium i første slæt, og her er tilførsel af svovl med kalivinassepulver ikke en god ide, siger Lisbeth Tønning.

Calciumsulfat(gips) og frit svovl er de eneste gødningstyper, som kun indeholder svovl. Måske er det gødningstyper, som oftere bør indgå i gødningsplanerne, mener både Lisbeth Tønning og Jonas Høeg.

Projekt optimering af grovfoderudbytter er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug, Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikterne og Miljø- og Fødevarerministeriet.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

LDP 2020

Miljø- og Fødevarerministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne